

INFORME ANUAL 2012

Codi ètic de les Associacions de Barcelona

El Consell d'Associacions de Barcelona (CAB) és l'entitat que impulsa el Codi ètic de les associacions, en representació de les associacions de la ciutat. En els seus objectius s'inclou la voluntat de representar i coordinar l'associacionisme de la ciutat de Barcelona per mitjà de les diferents entitats de segon grau (federacions, coordinadores, plataformes, xarxes...) de territori i de sector.

En aquest Codi ètic poden adherir-se totes les associacions sense afany de lucre, de manera voluntària i lliure, que persegueixen finalitats de tipus general amb organització pròpia i autònoma i amb capacitat de decisió sobirana i que estiguin registrades, amb prioritat en el Registre del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, amb seu social i el principal àmbit d'acció sigui la ciutat de Barcelona.

A 31 de desembre de 2012 i després de tres anys de seguiment anual tanquem els cens en 155 entitats adherides: associacions, federacions, confederacions i fundacions, que veuen la necessitat de treballar per una eina que reconegui la tasca que desenvolupen a partir de la transparència i el bon govern, enfortint uns valors comuns i transversals entre la diversitat associativa existent i vetllant per la fórmula jurídica d'associació, enfront a diverses males pràctiques existents.

1. Comissió seguiment

El CAB com impulsor del Codi ètic de les associacions destina recursos humans i econòmics a aquest projecte tot preservant la seva independència. Per aquest motiu el projecte és dota des dels seus inicis d'una Comissió de seguiment formada per set persones provinents de l'àmbit jurídic, la universitat, els instituts de ciències socials i el mateix teixit associatiu. Aquests són nomenats per un període de quatre anys i es renoven per meitats cada dos anys. Inicialment tenen establertes quatre reunions anuals de caràcter ordinari (març, juny, setembre i novembre).

L'actual comissió està formada per:

- Presidència: - Enric Prats (ONG de desenvolupament)
Secretaria: - Ignasi Faura (jurista associatiu)
- Isabel Vidal (universitat, economia social i tercer sector)
- Josep Mª Blanes (cultura popular)
- Sergi Corral (acció social)
- Ferran Cebrian (Moviment ateneístic)
- Alfons Tiñena (Consell d'Associacions de Barcelona)

D'altra banda és manté una petita comissió d'assessors que ens ajuden en aquests primers passos i a donar continuïtat al procés iniciat ara fa 12 anys. Aquesta està formada per en Pep Miró, antic president de la Comissió del Codi ètic 2001-2009, Luis

Miguel Luna, antic president de la Comissió del Codi ètic 2010-2012 i Pep Martí i Fatima Ahmed antic vocals.

Canvis en la comissió

El 2012 ha estat un any de renovació d'una part del Codi ètic, en concret tres membres han estat escollits com a nous membres: Ferran Cebrian, Sergi Corral i Montse Balaguer en substitució del Luis Miguel Luna, Pep Martí i Fatima Admed. Finalment la Montse Balaguer a finals d'any va ser substituïda per l'Alfons Tiñena al haver-hi canvi de presidència en el Consell d'Associacions de Barcelona.

Oficina tècnica

La Comissió compta amb el suport tècnic d'una persona a mitja jornada, inicialment amb una dedicació de 20h i des de juliol de 17,5h en el projecte. Entre les seves funcions hi ha la secretaria tècnica, la gestió de les noves adhesions, manteniment dels protocols de seguiment i les tasques de comunicació i manteniment de xarxes socials. Aquesta està integrada per Ramon Torra que té les funcions de:

L'oficina del Codi ètic es troba allotjada a Torre Jussana – Centre de serveis de les associacions de Barcelona on hi ha una mínima estructura que ens permet desenvolupar les diferents accions establertes. Per l'altre banda i fruit de la col·laboració del Departament de Benestar Social i Família en els darrers anys, disposem de diferents materials divulgatius que donen suport a la tasca de promoció i difusió del Codi ètic (papereria, tríptics i roll-up) a més de la pròpia pàgina web.

2. Accions de l'any 2012

Renovació d'una part de la Comissió de seguiment

Una part dels esforços d'aquest any han estat el procés **d'elecció de nous membres de la Comissió de seguiment** del Codi ètic de les Associacions.

Finalment es va escollir entre quatre candidatures que s'havien presentat durant el procés de renovació de la Comissió per a tres llocs que quedaven vacants. D'aquesta manera també es tancava un procés on queda configurada la Comissió amb les set persones que es preveuen en el seu funcionament.

Aquest procés es tancava el 25 de juliol i el 27 de setembre els constituïa la nova Comissió amb els càrrecs de presidència i secretaria renovats.

Les tres persones sortints, junt amb l'anterior president, conformen un nou òrgan assessor que té la finalitat d'assessorar en qualsevol moment projectes i propostes que puguin sorgir en el futur per part de la comissió.

Publicació del Codi ètic de les associacions

Finalitzat el 2n Congrés d'Associacions de Barcelona (2011), el qual ens va servir per posar al dia el Codi ètic, sobretot en aspectes de mesures de seguiment i adhesió, es va elaborar un nou document a partir del ja existent aprovat l'any 2001. Aquest 2012 s'ha pogut editar el **llibre/reglament del Codi ètic de les associacions de Barcelona**, en un format més atractiu amb l'objectiu de difondre'l d'una forma més selectiva per donar a conèixer el Codi ètic com una eina de referència i de bon govern per el conjunt del teixit associatiu de Barcelona i del país.

Llibre: 1.000 exemplars a 2+2 tintes en format A5 i un total de 40 pàgines.

Jornades de treball

En el 2102 es van preveure dues jornades de treball. La primera de caràcter més intern on es va fer la **presentació de l'informe anual de gestió** davant les entitats adherides. Aquest es va fer el 3 de maig en la seu social del Centre Comarcal Lleidatà de Barcelona, on a més d'aprovar les línies de treball de l'any 2012, i iniciar el procés de renovació de tres membres de la Comissió de seguiment.

Una segona **jornada de reflexió i debat**, adreçada principalment als membres de les juntes directives de les federacions, confederacions i coordinadores de territori, on es va parlar dels valors de les organitzacions davant una societat cada vegada més exigent, les formes d'organització, la necessitat de juntes directives cada vegada més capacitades en les seves funcions i el Codi ètic, un instrument propi de les associacions, com una de les eines transversals que poden ajudar a enfortir-nos.

Aquesta estava prevista pel 27 de setembre, però al final per problemes d'agenda dels ponents es va fer el 15 de novembre a La Casa dels Entremesos de Barcelona.

Reunions institucionals

Paral·lelament s'han realitzat un seguit de reunions institucionals i d'altres trobades encaminades a establir relacions de col·laboració amb altres institucions o organitzacions per donar a conèixer el Codi ètic i els objectius. També s'han fet reunions puntuals amb entitats referents amb la finalitat d'establir aliances o iniciar processos de treball conjunts.

Aquestes han estat:

- Reunió amb la **Síndica de greuges de Barcelona**, M. Assumpció Vila, per explicar els objectius del Codi ètic i cercar la seva col·laboració en cas de demanda o conflicte per part d'alguna entitat que ho pugui necessitar.
- Reunions amb el **Comissionat de Participació i Associacionisme** de l'Ajuntament de Barcelona, Carles Agustí, per explicar els objectius del Codi ètic i la voluntat de trobar complicitats conjuntes en els respectius projectes, en un moment de replantejament de diferents òrgans de participació i exigències associatives per part

del consistori. En aquest cas s'han fet dues reunions, una a primers d'any i l'altre en el darrer trimestre, aprofitant el canvi dels nous membres de la Comissió.

- Reunió amb la **Directora general d'Acció Cívica i Comunitària** de la generalitat de Catalunya, Violant Cervera, per explicar els objectius del Codi ètic, la voluntat de trobar noves aliances que ens ajudin a estendre el Codi ètic a nivell català i el paper del Consell de l'Associacionisme i Voluntariat en aquest aspecte.

- Establiment d'un conveni de reconeixement i treball entre els respectius Codi ètics amb la **Coordinadora Catalana de Fundacions** per treballar les especificitats des de cada fórmula jurídica que és pròpia. S'estableixen dues reunions anuals de coordinació.

- Establiment d'un conveni de col·laboració amb **AIS – Atenció i Investigació per les Socioaddiccions** amb l'objectiu que les dues organitzacions col·laborin en iniciatives que afavoreixin el treball conjunt i de coordinació per informar, assessorar i prevenir sobre associacionisme totalitari.

- Treball en el marc del **Ir Fòrum Diversitat Funcional**, organitzat per l'Associació Amputats Sant Jordi, de la creació de l'Observatori de la Diversitat Funcional. Les línies de treball d'aquest Observatori és presentaran el 9 de novembre de 2012. S'han fet tres reunions.

Informació, visites i adhesions

En aquest tercer any, s'ha continuat atenent les sol·licituds d'entitats que han demanat informació per formar part del Codi ètic, en aquest sentit a banda d'enviar la informació és sol·licita una entrevista personalitzada per explicar el projecte i conèixer l'entitat. Enguany han estat nou les sol·licituds. Algunes d'elles han formalitzat l'adhesió, d'altres estem a l'espera de tenir els requisits que es demanen i d'altres no tenim resposta. En paral·lel s'han establert quaranta **visites a entitats** que consten que com adherides al Codi ètic i fins ara no havien respost a cap de les convocatòries fetes. L'objectiu ha estat conèixer la seva situació, explicar la nova etapa i regularitzar la seva vinculació durant aquest any, ja que a partir de l'any vinent les que no hagin donat resposta seran donades de baixa.

Com hem explicat, l'objectiu del Codi ètic aquesta primers anys no ha estat créixer en número d'entitats associades, sinó el de consolidar el que tenim i a partir d'aquí des de la base social, anar assumint nous canvis i nous reptes. Per aquest motiu la prioritat s'ha fonamentat en el creixement qualitatiu.

Les **adhesions** formalitzades i aprovades en aquest any 2012.

- Casal dels Infants per l'acció social al barris
- Fundació Equilibri
- Federació Catalana de la UDP
- Associació Espanyola Contra el Càncer (AECC) - Junta Barcelona
- Associació de Famílies Lesbianes i Gais (FLG)

Comunicació

La comunicació del Codi ètic principalment es fa per dues vies, la presencial que cerca l'entrevista i el coneixement amb les associacions que volen formar part del projecte o amb visites aleatòries a entitats que ja estan adherides, al considerar el contacte directa com un valor afegit i la presència en fires, mostres o espais que poden ser d'interès per explicar el Codi ètic de les associacions. En aquest sentit com espais més destacats s'ha participat a la 17a Mostra d'Associacions de la Mercè i la Fira d'Economia Solidaria de Catalunya.

L'altre via de comunicació és la virtual, amb dos canals molt concrets: la pàgina web (www.codietic.cat) i el canal de twitter (@codietic). Inicialment pretén donar una informació d'interès als diferents òrgans de govern de les entitats, centrant-nos en la gestió, formació i bones pràctiques, però també en la difusió d'actes destacats de les mateixes entitats adherides.

A nivell d'impacte a la pàgina web l'any 2012 hi hagut una mitjana de 2.300 visites mensuals i 835 seguidors al twitter.

S'ha iniciat l'experiència de tenir un bloc d'opinió, on publicar articles d'interès i de més fons. Finalment aquest bloc va deixar d'estar actiu per problemes tècnics amb l'aplicació *google*. També s'ha obert un canal institucional a *LinkedIn*, encara molt incipient en la seva activitat, tot i que ja compta amb 155 seguidors.

Per l'altre banda s'ha col·laborat en la realització de diferents articles per el portal *Xarxanet.org*, un article per la col·lecció "*quaderns de carrer*" núm. 6 que publica la Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona (FAVB) i el Centre de Recursos per a les Associacions Juvenils de Barcelona (CRAJ) en el seu *Butlletí 901 51 52 53* del mes d'octubre el va dedicar a explicar el Codi ètic de les associacions entre les associacions juvenils de la ciutat.

Formacions

Finalment en aquest any, s'han concretat unes primeres formacions amb l'equip tècnic de Torre Jussana – Centre de Serveis a les associacions per crear eines d'assessorament i formació a partir de les mancances i demandes detectades.

Com planificar els relleus a les Juntes directives i Les memòries, eina bàsica per a la comunicació i la transparència. Aquestes formacions finalment per motius d'agenda es van programar pel primer trimestre de l'any 2013.

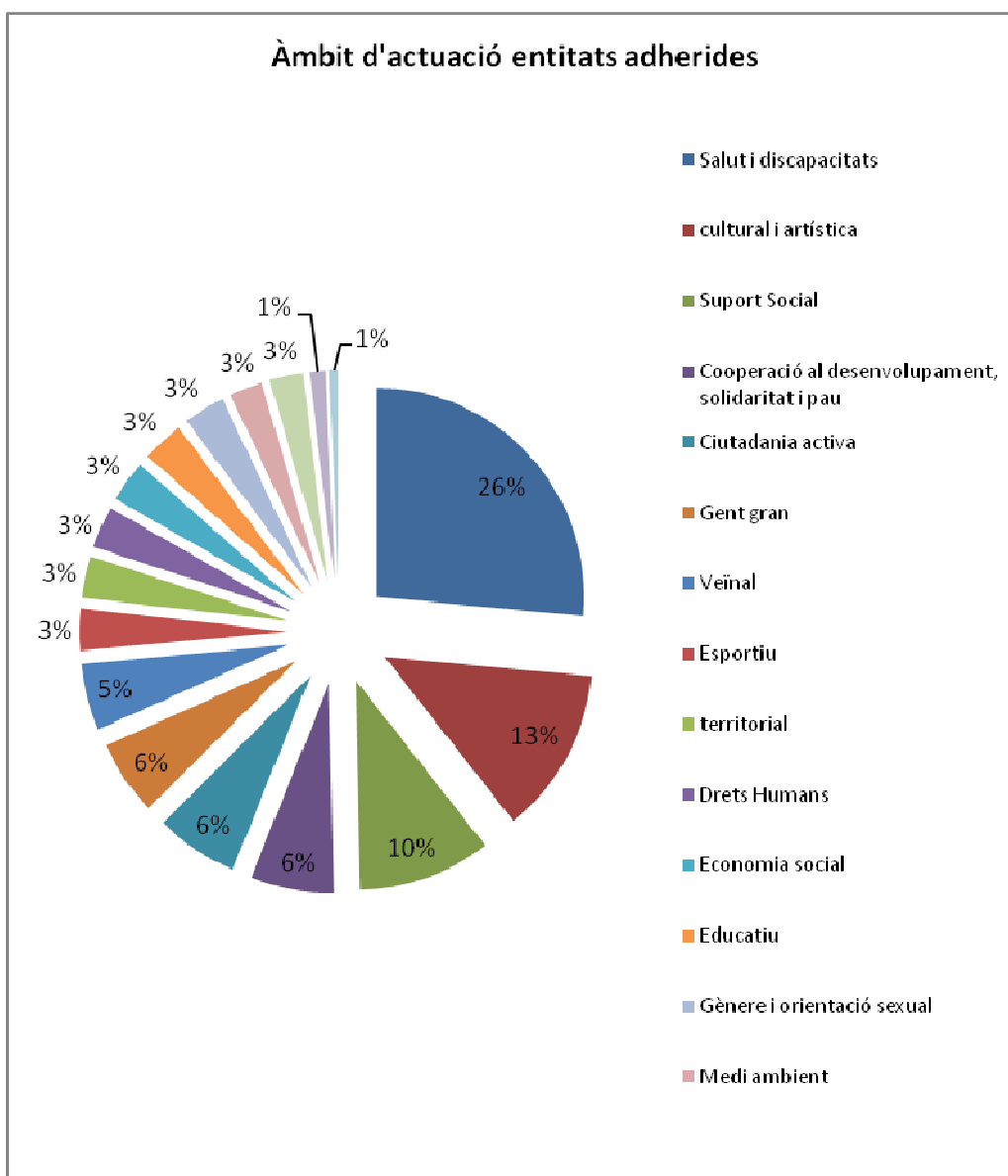
Com a prèvia a aquestes formacions es va coordinar un petit estudi, que va finalitzar el mes de maig, sobre com fan les memòries anuals les associacions. En la elaboració del qüestionari hi van participar diferents associacions representatives de sector: Unió d'Entitats Esportives de Catalunya (UFEC), Consell de Cultura de Barcelona (Mesa de Cultura Popular), Obrador del Tercer Sector ambiental, Federació d'associacions de Mares i Pares d'Alumnes de Catalunya (FaPaC), Entitats Catalanes d'Acció Social (ECAS), Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona (FAVB), Consell de la Joventut de Barcelona (CJB), Federació Catalana del Voluntariat Social (FCVS), Federació d'Associacions de Gent Gran de Catalunya (FATEC), Consell d'Associacions de Barcelona (CAB) i FCONG per al Desenvolupament (FCONGD).

3. Regularització i perfil de les entitats adherides

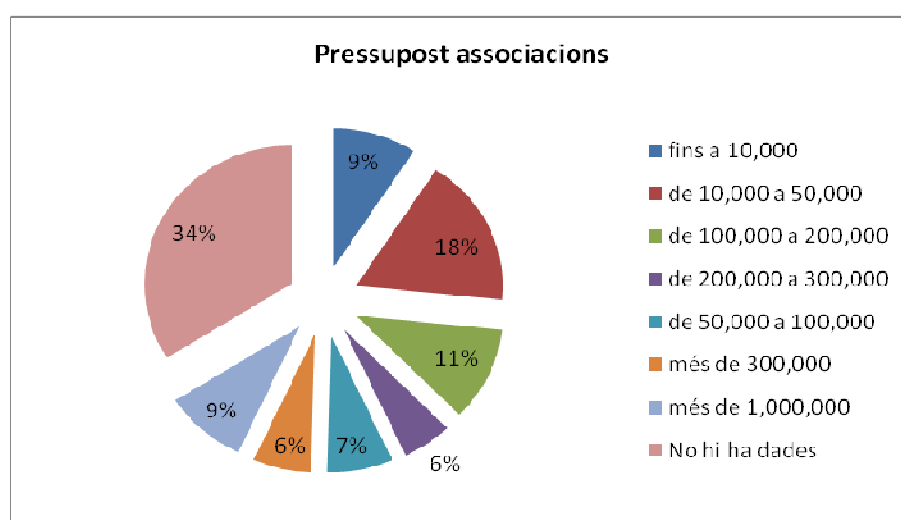
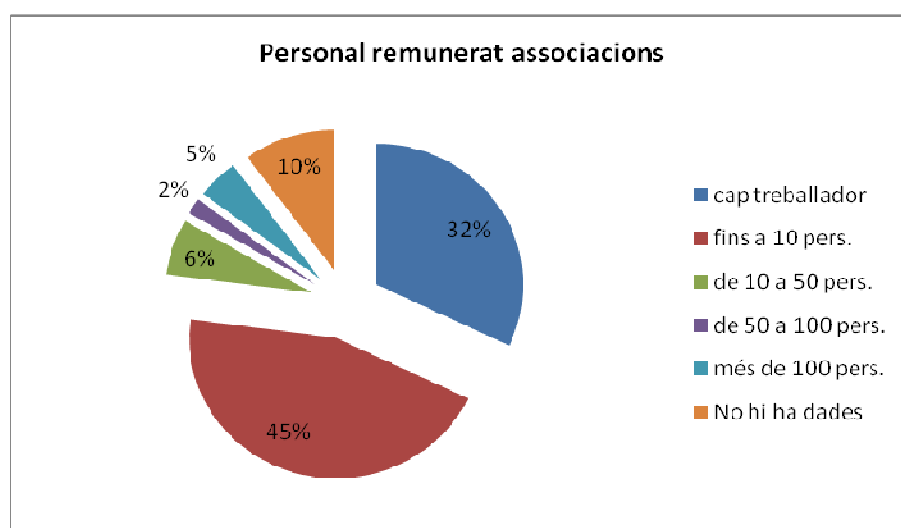
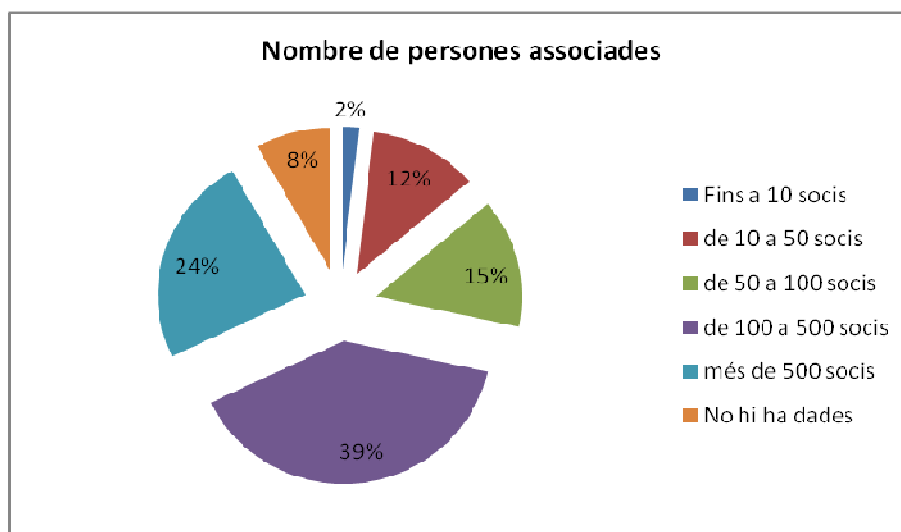
Tal com vam anunciar l'any passat aquest any s'ha regularitzat els cens de les entitats adherides, en aquest sentit de les 201 entitats que hi havia en el registre, donem de baixa per manca de contacte i no presentació de la informació sol·licitada en aquest període de tres anys a 37 entitats, més 1 que aquest any ha iniciat un procés de fusió. Per tant a 31 de desembre de 2012 el cens és el següent:

Associacions	109	70%
Federacions	27	18%
Fundacions	19	12%
TOTAL	155	

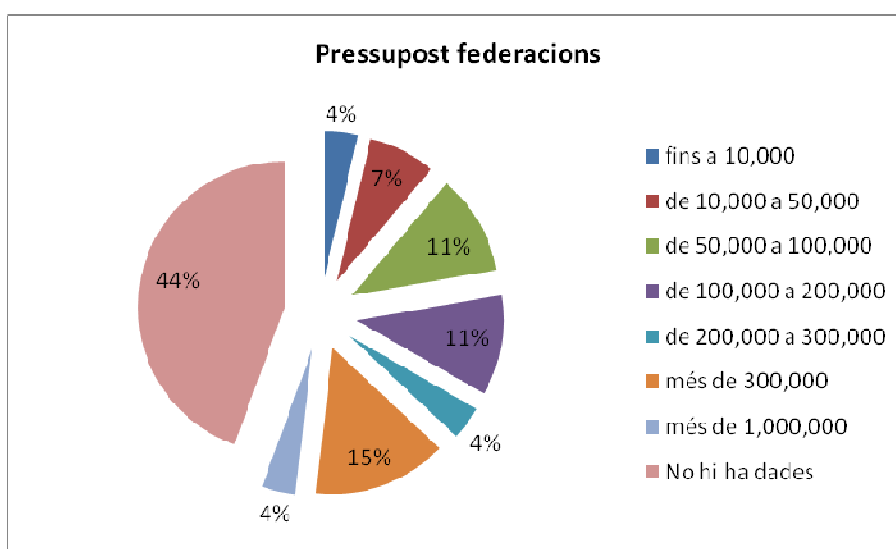
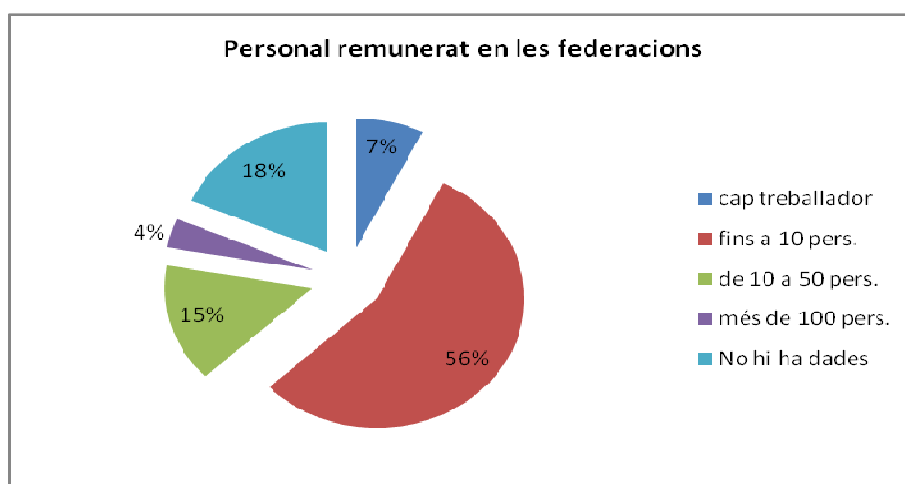
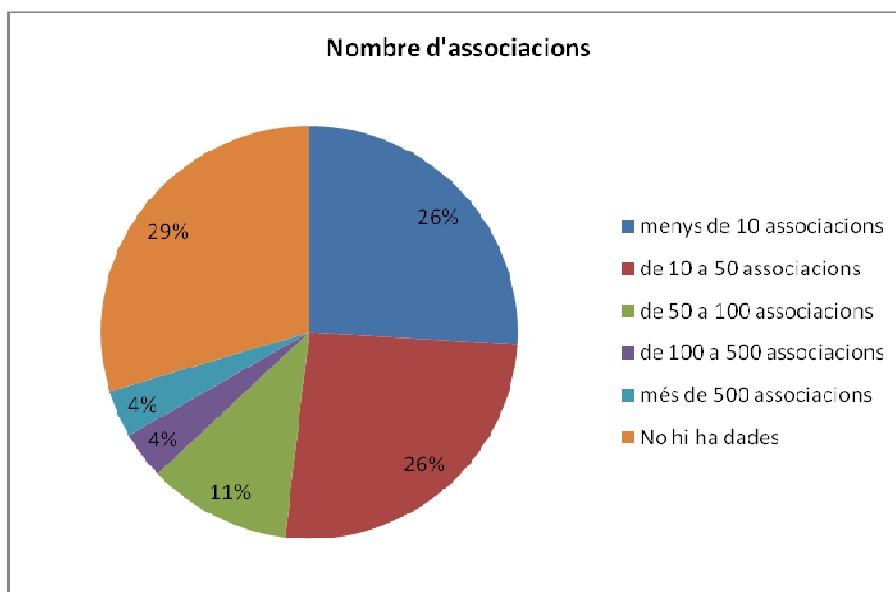
Associacions

De les 109 associacions adherides, 36 són declarades d'utilitat pública.

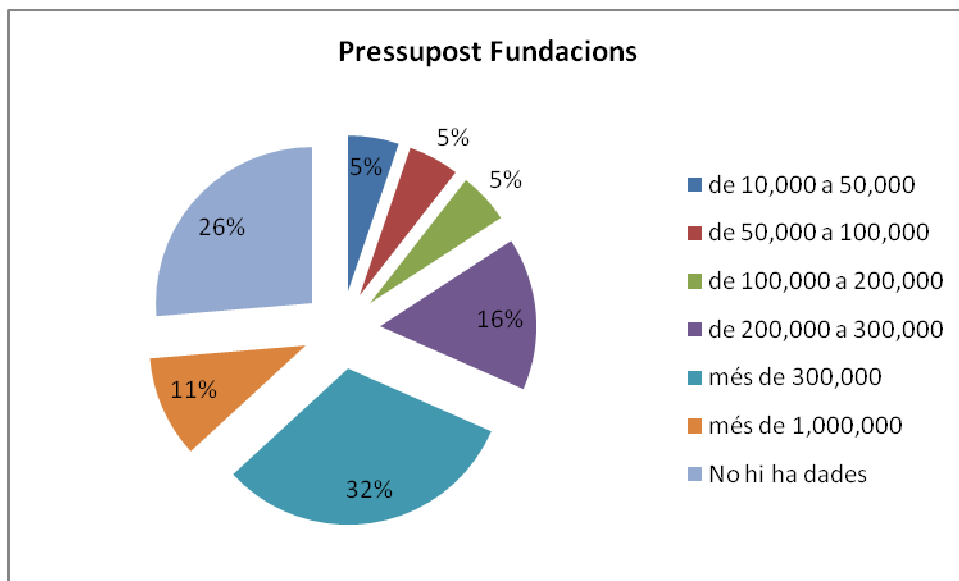
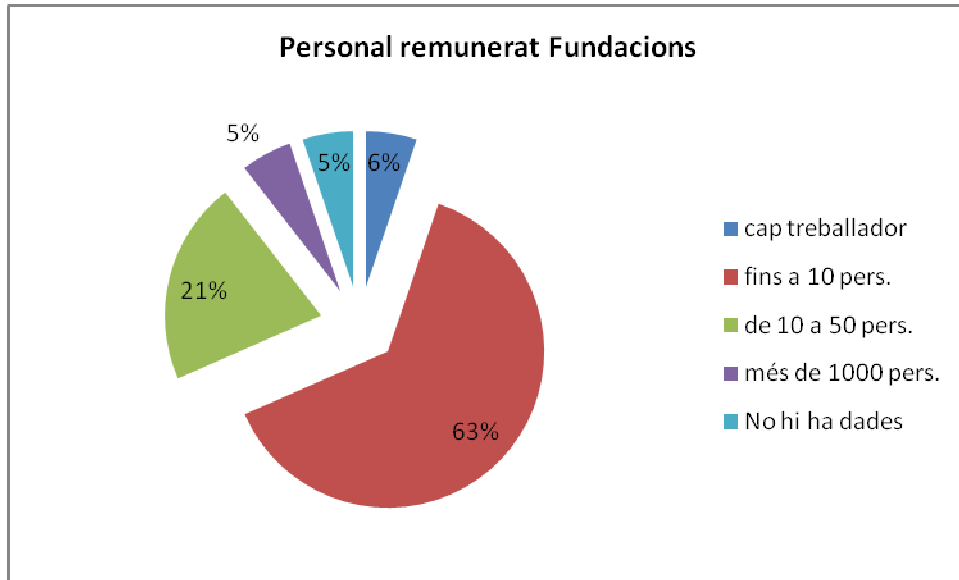
Federacions

De les 27 federacions adherides, 2 són declarades d'utilitat pública.

Fundacions

Actualment hi ha 19 fundacions adherides. Les noves demandes són derivades al Codi ètic de la Coordinadora Catalana de Fundacions, amb el que tenim establert un conveni de reconeixement, tot i així tampoc tanquem les possibilitats de mantenir una doble adhesió, sobretot a les que des dels inicis han format part del projecte.

Evolució del fitxer entitats adherides

ANY	Adherides oficialment	Documentació presentada	Noves adhesions
2009	208		
2010	186	95	11
2011	190	90	8
2012	201	105	5
2013	155		

Un del motius de regularitzar el cens de les entitats adherides era saber quina base social real teníem. S'ha donat un període de tres anys per anar fent la recerca i renovació del compromís de les entitats. De les 208 entitats que constaven en el moment de fer el traspàs i aplicant les mesures de seguiment aprovades en el 2n Congrés d'Associacions de Barcelona, ens hem trobat diferents casuístiques durant aquest temps. 2 associacions ja no existien en el moment del traspàs, 4 associacions que estaven en el fitxer inicial no en tenim cap constància de sol·licitud d'adhesió ni documentació, 3 associacions s'han fusionat i per tant han canviat la seva fórmula jurídica, 6 entitats s'han dissolt, 5 tenen el seu domicili social fora de Barcelona i 37 han estat donades de baixa el 2012, per manca de contacte.

A partir del 2013 les entitats que formin part del Codi ètic hauran de presentar la documentació de seguiment cada tres anys, llevat que hi hagi alguna modificació, renovació de càrrecs directius, atorgament d'alguna distinció, canvi en la seva forma jurídica o informació que considerin d'interès. En aquest sentit també hi ha la voluntat d'afegir nous indicadors de seguiment, els quals hauran de constar en les memòries anuals que es presentin.

4. Valoració de les accions

Aquestes han estat les accions més destacades de l'exercici 2012, n'hi ha altres d'iniciades, que podríem dir que encara estan a la cuina, per tant al no estar concretades o tancades no en fem esment.

Som conscients que tenim una bona proposta a les mans, totalment necessària i vigent en els temps actuals. La bona feina que podem fer ara, ens ha de servir com aval de futur, per això anem poc a poc en la introducció de canvis i exigències, sobretot perquè no es vol perdre l'essència original de l'eina, la seva demanda i creació de les bases associatives i el seu creixement principalment a de venir d'aquesta demanda.

Coneixedors del moviment associatiu sabem que existeixen diferents graus d'interès i acceptació pel projecte per això anem fent pedagogia del projecte. Hi ha sectors molt més oberts als canvis i d'altres que per tarannà ho veuen com més feina. A nivell d'administració també podem dir que passa una mica el mateix, però poc a poc creiem que podem canviar aquestes tendències, ja sigui pel context o per la necessitat de trobar filtres que garanteixin la qualitat i itineraris i processos coherents en els projectes on si destinen esforços de tota mena. En aquest sentit podem dir que l'Ajuntament de Barcelona, en aquesta nova etapa i fruit dels diferents canvis en

l'organigrama i de relacions amb la ciutadania que s'estan fent, contempla en molts aspectes el Codi ètic, fet que ens motiva i ens fa ser més exigents.

En general estem contents del treball realitzat fins ara, creiem que anem en la bona direcció, tot i la incertesa del moment econòmic i la preocupació perquè tots els esforços que hi ha al darrera puguin mantenir-se. D'aquests ens preocupa poder consolidar l'oficina tècnica a tots nivells, ja que sense aquest suport és fa difícil lluitar en un mercat de "segells de qualitat" que poden servir per tot.

La nostra voluntat és millorar la qualitat democràtica de les associacions i amb ella la del conjunt de la ciutadania. Volem preservar el dret universal i reconegut per tothom d'associar-se, però també cal començar a establir un mínims, no tot si val sota la formula jurídica d'associació, per això cal establir criteris comuns de transparència, bon govern, interès general, bases socials amplies, poden ajudar-nos a obtenir aquest prestigi i sobretot fer una eina de país.

5.Finançament

El finançament prové en la seva totalitat de l'Administració pública, principalment del conveni que l'Ajuntament de Barcelona té assignat amb el Consell d'Associacions de Barcelona.

Les xifres generals de l'exercici 2012 són, un 76% s'haurà destinat a la remuneració tècnica i el 24% a activitats, d'aquest un 8% prové del Departament de Benestar Social i Família. La voluntat és anar reduint aquest percentatge, però el projecte encara és troba en una fase inicial malgrat existir des de l'any 2001. En aquets moments s'ha fet l'aposta per consolidar l'eina i les entitats que hi ha adherides, buscant les diferents complicitats amb l'administració perquè ajudin a la seva implementació. Tot just aquest any fa tres anys de la nova etapa que el Codi ètic és gestionat en la seva totalitat per les pròpies entitats. S'estan creant aliances externes, el que fa que sigui una bona base de futur per créixer i començar a plantejar-nos nous reptes.

INGRESSOS

Administració	Import
Aj. Barcelona (Conveni CAB)	15.191,11 €
Dep Benestar Social i Família	1.500,00 €
TOTAL	16.691,11 €

DESPESES

Concepte	Import
Personal	14.130,28 €
Lloguer local	170,00 €
Material oficina	106,84 €
Representacions	265,51 €
Comunicació	2.018,48 €
TOTAL	16.691,11 €

Actuacions any 2013

Totes les reunions de la Comissió de seguiment són en dimecres, a les 18,30h. Inicialment se'n fan quatre a l'any: març, juny, setembre i novembre. En aquest moments s'ha ampliat la seva periodicitat i s'han establert espais de trobada dedicats només al debat intern i fixar noves línies que ajudin a avançar en el projecte.

- Presentació informe anual 2012 del Codi ètic. 12 de juny a l'Orfeó Gracienc
- Difusió del Codi ètic entre les entitats adherides i les diverses plataformes i espais de difusió de l'activitat associativa.
- Potenciar la relació i l'enfortiment de les Juntes directives i fomentar el coneixement del Codi ètic.
 - Taller "Planificació dels relleus en les juntes directives" – 4, 6 i 11 de març
 - Taller "Les memòries, eina bàsica per a la comunicació i la transparència" -25 d'abril
 - Presentació de la recerca "La implantació dels codis ètics a les entitats catalanes" per part de l'Àrea de Consultoria i Estudis de la Fundació Pere Tarrés i la Càtedra Ethos de la Universitat Ramon Llull.
 - Realització d'una jornada interna de treball amb diferents entitats associatives de referència. Futura taula de treball del Codi ètic de les Associacions de Catalunya:
Convocatòria inicial:
 - Federació Catalana d'ONG (Desenvolupament, Dret Humans i Pau)
 - Consell Nacional de la Joventut de Catalunya = CJB
 - Obrador del 3r Sector Ambiental
 - Ens de l'Associacionisme Cultural = Consell Municipal de Cultura
 - Confederació d'Associacions Veïnals de Catalunya = FAVB
 - Unió de Federacions Esportives de Catalunya
 - ...
 - II Jornada d'anàlisi i reflexió – darrer trimestre any.
- Potenciar les entitats adherides al Codi ètic, a través de la pàgina web i les xarxes socials: Fitxa entitat, difusió d'activitats d'interès general, ... Possibilitat de millorar l'actual pàgina web.
- Continuar el procés de visites institucionals: Grups polítics i entitats de referència per establir protocols de col·laboració i extensió del Codi ètic a nivell català.
 - Ajuntament de Barcelona (govern i grups municipals), Direcció General d'Acció Cívica i Comunitària, Departament de Justícia, Programa d'Innovació i Qualitat Democràtica, Direcció General de Cultura Popular, Associacionisme i Acció Cultural ...
 - Signatura de convenis de col·laboració (FCONG, Mossos d'Esquadra, ...)

- Estudi sobre els indicadors de bon govern, de màxims, que podríem arribar a aplicar en el seguiment d'una associació adherida al Codi ètic de les Associacions. Conveni de pràctiques amb el Màster en Economia Social i Direcció d'Entitats Sense Ànim de Lucre de la Universitat de Barcelona.
- Recerca de bones pràctiques associatives per ampliar els exemples del recull de pràctiques associatives de la publicació del Codi ètic. Conveni de pràctiques amb el postgrau en Animació Sociocultural i Desenvolupament Comunitari: Gestió de projectes de l' idEC – UPF.
- Organització i classificació arxiu físic de l'Oficina del Codi ètic.
- Sol·licitar l'alta al Registre General de l'Agència Espanyola de Protecció de Dades (AEPD) i aplicar totes les seves derivades en les entitats adherides al Codi ètic.
- Presentació de l'informe 2013, aprofitant la data de l'Assemblea general del CAB de 2014, en una convocatòria i agenda pròpia de les entitats adherides.

